

شباهت روحی چگونه به وجود می‌آید؛ آیا ما شبیه چیزی می‌شویم که به آن علاقه داریم؟

شباهت روحی نشانه چیست و چگونه رخ می‌دهد؟

شباهت روحی و چرایی وقوع آن یکی از مباحث جالب در میان موضوعات شناختی است. شاید بسیاری از ما تجربه کرده یا در اطرافیان خود دیده باشیم که هرگاه به کسی علاقه داریم و با او رابطه‌ای عمیق برقرار می‌کنیم، به مرور شبیه او می‌شویم. این شباهت می‌تواند در زمینه‌های مختلفی مانند طرز سخن گفتن، خصوصیات اخلاقی و رفتاری، علایق و سلیقه‌ها باشد. اما این شباهت روحی چگونه اتفاق می‌افتد؟ چگونه میان افرادی که با یکدیگر غریبه بوده‌اند و یا حتی علایق و سلیقه‌های متفاوتی داشته‌اند پس از مدتی هم‌نشینی و ارتباط شباهت روحی به وجود می‌آید؟

این اتفاق و فرآیند را چگونه می‌توان توجیه کرد و چگونه می‌توان از این قاعده در زندگی استفاده کرد؟ در این مقاله به بررسی دلایل ایجاد شباهت روحی میان افراد مختلف می‌پردازیم و سازوکار استفاده از آن را در زندگی شرح می‌دهیم.

رابطه میان شباهت روحی و ارتباط عاطفی

علاقه، نزدیکی و ارتباط متقابل شباهت آفرین است. ما زمانی از کلمه شبیه شدن و شباهت استفاده می‌کنیم که ردی از رفتاری مشترک، نوع نگاهی مشترک و یا تفکراتی مشترک را در میان افراد احساس کرده و یا مشاهده کنیم. این اتفاق که از آن با نام ایجاد شباهت روحی نام می‌بریم حاصل ارتباطات نزدیک میان دو طرف است. به عبارتی هر شباهتی محصول و نتیجه برقراری ارتباطی آمیخته با علاقه و دوست داشتن است.

برای مثال وقتی یک دانش‌آموز به یکی از معلمان خود به‌طور ویژه‌ای علاقه دارد، به طور ناخودآگاه شروع به تقلید از منش و رفتار او کرده و با این کار میان خود و معلم مورد علاقه اش همانندی یا شباهت ایجاد میکند. همین همانندی می‌تواند سبب بروز علاقه و توجه بیشتر معلم شده و در نتیجه این چرخه ادامه پیدا کرده و میزان شباهت میان دانش‌آموز و معلم محبوب روز به روز افزایش پیدا می‌کند.

در نمونه‌ای دیگر بارها مشاهده کرده‌ایم که هرگاه والدین رفتار خاصی را در فرزند خود مشاهده می‌کنند، در ارتباطات و دوستان فرزندشان به دنبال ریشه و عامل این رفتار می‌گردند؛ زیرا هر رفتار جدیدی خبر از یک ارتباط جدید می‌دهد و به عبارت دیگر شباهت روحی میان افراد نشانه برقراری پیوند عاطفی و ارتباط مداوم با یکدیگر است.

در روابط همسران هم این موضوع به وضوح مشاهده می‌شود. همسرانی که انس بیشتری به یکدیگر دارند و از رابطه عمیق عاطفی برخوردار هستند، آرام‌آرام در نگرش‌ها، افکار، اخلاق و رفتار به شباهت روحی دست پیدا می‌کنند.

البته تمام این شباهت‌ها می‌تواند در جهت مثبت و رشد شخصیتی فرد و یا در جهت منفی و عقبگرد روحی افراد باشد و این موضوع بستگی زیادی با چیزی دارد که به آن علاقه نشان داده و با او ارتباط برقرار کرده‌ایم. به‌طور کلی می‌توانیم بگوییم که شباهت روحی محصول و نشانه وجود داشتن ارتباط و علاقه است و ما زمانی شبیه چیزی می‌شویم که به نحوی با آن رابطه داشته باشیم و علاقه‌ای میانمان شکل گرفته باشد.

سازوکار استفاده از قاعده شباهت روحی

گفتیم که شباهت روحی محصول ایجاد ارتباط و احساس علاقه میان طرفین است و از طرفی هرچه میزان ارتباط میان افراد بیشتر می‌شود علاقه و مودت هم افزایش یافته و در نتیجه آن شباهت هم بیشتر می‌شود.

پس برای افزایش علاقه و مودت میان دو نفر می‌توان از ایجاد شباهت استفاده کرد؛ یعنی دقیقاً مانند همان سازوکاری که ما در زمان آموختن یک حرفه، مهارت و یا علم جدید به کار می‌بندیم: زمانی که ما قصد آموختن مهارت جدیدی را داریم ابتدا استادی را انتخاب می‌کنیم که علاوه بر توانمندی بالا در رشته مورد نظر ما از نظر روحی میان ما و او الفت و مهری وجود داشته باشد و سپس در رشته مورد نظر شروع به تقلید از استاد می‌کنیم؛ برای مثال سرمشق نویسی در آموزش حرفه خطاطی و تقلید حرکات استاد در هنرهای رزمی؛ حتی در آموزش علم هم ما آنچه که استاد گفته و تدریس کرده را با تمرین و تکرار به حافظه سپرده و اصطلاحاً در ذهن خود حفظ می‌کنیم.

نتیجه این اعمال ایجاد شباهت میان ما و استاد در همان چیزی است که از او تقلید کرده‌ایم؛ اگر این روند کسب شباهت را ادامه بدهیم به جایی خواهیم رسید که خودمان در آن فن و حرفه به درجه استادی رسیده و ممکن است حتی از استاد خود هم پیشی بگیریم. اما شروع این سازوکار با تقلید از حرکات استاد آغاز می‌شود و در نتیجه این ایجاد شباهت کم کم به علاقه و شباهت میان ما و استاد افزوده می‌شود.

شباهت روحی و قرب به اهل بیت

همه ما قاعده شباهت روحی را در زندگی روزمره خود به کار می‌گیریم و ناخودآگاه با و سازوکار عمل کردن آن آشنا هستیم. از مهم‌ترین مواردی که استفاده از قاعده شباهت می‌تواند به کمک ما آمده و مسیر حرکت را برایمان هموار و آسان کند، حرکت برای رسیدن به هدف خلقت است. در درس‌های گذشته مفصل در این باره صحبت کرده‌ایم که هدف خداوند از خلقت انسان عبودیت بوده و والاترین هدف انسانی رسیدن به وجودی متعادل و دارای سنخیت و هماهنگی با ساختار آخرت است. خدا برای رسیدن ما به این هدف ساختار شباهت روحی را قرار داده و استاد و راهنمایی همه چیز تمام هم برایمان در نظر گرفته است؛ از آنجایی که در مسیر حرکت به سمت کسب شباهت و سنخیت با ساختار خانه آخرتی تمامی ارتباطات، رفتار،

انتخاب‌ها و افکار ما نقش دارند؛ راهنما و استاد ما در این مسیر باید در تمام این ۴ مورد الگو، نمونه و کاملاً قابل اعتماد باشد تا با تقلید و پیروی از او به نتیجه کسب شباهت روحی با ساختار آخرت و کسب شباهت با خداوند دست پیدا کنیم.

منظور از شباهت به الله به فعلیت رساندن و کسب اسماء و صفات الهی است که به صورت بالقوه در همه ما انسان‌ها وجود دارد. گفتیم که شباهت نشانه ارتباط است، پس برای رسیدن به شباهت با الله باید با او انس، رابطه و رفاقت داشته باشیم. اما وجود مادی ما توانایی رابطه برقرار کردن با موجود بی‌نهایت و نامحدود را ندارد و برای شناخت و درک الله نیازمند آینه‌ای است که تمامی صفات او را به طور کامل و جامع نمایش بدهد. این جلوه‌ها و نمونه‌های کامل یا همان اساتید انسانیت جلوه‌ها و ظهورهای کامل الله بوده و کسب شباهت روحی با ایشان مساوی با کسب شباهت با الله است. با الگوگیری از [سبک زندگی انسانی](#) و صفات الهی اهل بیت (علیهم السلام) به عنوان جلوه‌های عالی و شبیه‌ترین مخلوقات به خداوند می‌توانیم در مسیر شباهت به الله و هدف خلقتمان حرکت کنیم.

برای نمونه برای کسب اسم «غفور» خداوند و شبیه شدن به او در این زمینه، باید مانند خداوند و اهل بیت (علیهم السلام) از عیب‌ها و نقاط ضعف دیگران چشم‌پوشی کنیم و با کسانی که به ما بدی یا ظلم کرده‌اند با غفران برخورد کنیم و از آن‌ها کینه به دل نگیریم. در این صورت اسم الهی «غفور» را کسب کرده و به خداوند شبیه‌تر و نزدیک‌تر شده‌ایم. این شباهت روحی محصول ارتباط با خداوند، اهل بیت (علیهم السلام)، اولیای الهی و اساتیدی است که خود این مسیر را طی کرده و به قرب و شباهت رسیده‌اند.

در این درس گفتیم که شباهت روحی نشانه ارتباط، علاقه و تمایل است. وقتی ما به چیزی علاقه داریم با آن ارتباط برقرار می‌کنیم و حاصل این علاقه و رابطه، شباهتی است که به مرور زمان ایجاد می‌شود. این موضوع را می‌توان در رفاقت‌های عمیق به وضوح مشاهده کرد. معمولاً افرادی که علاقه خاص به یکدیگر دارند و رابطه نزدیکی باهم برقرار می‌کنند، با گذشت زمان در اخلاق و رفتار شباهت زیادی به یکدیگر پیدا

می‌کنند. اطلاع و شناختن قواعدی مثل قاعدهٔ شباهت روحی به ما برای سریع‌تر و آسان‌تر پیمودن مسیر زندگی کمک می‌کند.

Mentazer Mentazer

Mentazer Mentazer

Mentazer Mentazer

Mentazer Mentazer

Mentazer Mentazer

Mentazer Mentazer